

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Lillestrøm kommune

For 2021

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger storinnkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer og tjenester som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i både egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Den nye åpenhetsloven (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) vil gi offentlig sektor et enklere arbeid med å ettergå at leverandører etterlever de forpliktelser som følger av anskaffelseslovens § 5. Bedrifts-/virksomhetsmedlemmer i Etisk handel Norge rapporterer på arbeidet med aktsomhetsvurderinger og oppfyller åpenhetslovens krav om redegjørelse for aktsomhetsvurderinger og langt på vei informasjonsplikten, ifølge Oslo Economics Konsekvensutredning av lovforslaget. Et viktig verktøy for oppdragsgivere i leverandør oppfølgingen er det nasjonale kontraktsvilkåret for etisk handel utarbeidet av Etisk handel Norge og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Kontraktsvilkåret stiller krav til leverandørers aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig og bærekraftig handel og konkurranse på like vilkår mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, miljø, kvalitet og leveringssikkerhet. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene og tjenestene får grunnleggende menneskerettigheter oppfylt og at produksjonen ikke skader miljø eller klima.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet i arbeidet.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Innkjøpsjef Carl Henriksen**

Det er nedfelt i Lillestrøm kommunes anskaffelsesstrategi at Lillestrøm kommune skal ta aktivt samfunnsansvar ved å kjøpe varer og tjenester som er produsert etter høye etiske, sosiale og miljømessige standarder samt at kommunen skal være ambisiøs og ledende på området.

For å få bistand til å nå ambisjoner og mål i kommunens anskaffelsesstrategi, meldte Lillestrøm kommune seg inn i Etisk handel Norge. Medlemskap i Etisk handel Norge er nedfelt i kommunens anskaffelsesstrategi samt at det er et politisk vedtak om dette.

Det er et kontinuerlig arbeid med å øke den interne kompetansen på området, stille krav på riktig sted samt oppfølging av disse.

Om virksomheten:

Navn:

Lillestrøm kommune

Antall ansatte:

5 834

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

2 000 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

1

Hvilke varer som omfattes:

Medisinsk forbruksmateriell (Engangshansker og smittefrakker)

Antall leverandører:

1

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

55 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Birgit Mortensen Aga

Stilling: Innkjøpsrådgiver

Epost: birgitmortensen.aga@lillestrom.kommune.no

Telefon: 99709172

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2021

“Lillestrøm kommune skal ha høyt søkelys på etisk handel som fremmer og ivaretar arbeidstaker- og menneskerettigheter.”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Etterspørre utfylt egenrapporteringsskjema fra Etisk handel Norge (EHN) for avtale Medisinsk forbruksmateriell. Gå gjennom svarene i skjema.	Skjema er etterspurt og besvart skjema er mottatt. Svarene er analysert, delvis ved hjelp fra EHN.

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
I følgende nye anbud/avtaler skal det settes et spesielt fokus på etikk: <ul style="list-style-type: none">- Frukt og grønnsaker- Arbeidstøy legevakt utebekledning- Arbeidstøy, teknisk sektor- Arbeidstøy, kjøkken og helse, fysio
Disse konkurransene vil ha minimumskrav om etikk, og i tillegg vil det bli vurdert å benytte etiske krav som en del av konkurransen, som for eksempel tildelingskriterier.
Disse kontraktene skal følges opp ved hjelp av tiltak fra punkt 3 "Kontraktsoppfølging" i "Kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden"
For følgene eksisterende avtaler skal vi etterspørre leverandørkjede for et produkt i hver avtale: Møbler (skinn) AV-produkter IKT-produkter

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Arbeidet med etisk handel er forankret i "Anskaffelsesstrategi for Lillestrøm kommune 2021-2024" hvor det blant annet står: Lillestrøm kommune skal ha høyt søkelys på etisk handel som fremmer og ivaretar arbeidstakerrettigheter, menneskerettigheter og miljøforhold i globale leverandørkjeder. Videre framkommer det at det gjennom strategiperioden tas sikte på å videreutvikle effektive metoder for å stille konkrete og etterprøvbare krav. Krav til etisk handel er allerede innarbeidet i kommunens standardkontrakter.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Det er utarbeidet "Rutine for oppfølging av etiske krav og miljøkrav".

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Det skal rapporteres til Kommunedirektørens en gang i året. Det gjøres i form av denne medlemsrapporten.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Ansvar for rutiner, retningslinjer og etterlevelser av disse ligger i Innkjøpseksjonen. Her er det en person som er kontaktperson mot EHN og holder blant annet i oppgaver som konkret bistand i konkurranser, oppfølging av medlemskapet, samt å skrive årsrapport.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

I anbud hvor det er bestemt å ha et spesielt fokus på etisk handel, vil ovennevnte ressursperson og den enkelte innkjøper, være involvert i arbeidet med etisk handel.

I tillegg kan fagpersoner som er med på arbeidet med å utforme anbudet, bli involvert i arbeidet med etisk handel. Innkjøpseksjonen har 3 dedikerte kontraktsoppfølgere. De er involvert i å følge opp de etiske kravene i de kontraktene/avtalene som de har ansvar for.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Person ansvarlig for etisk handel i Innkjøpseksjonen har i 2021 deltatt på kurs "Basisnivå bedriftsmedlemmer" og 6 informasjonsmøter arrangert av EHN, dette i tillegg til deltakelse i prosjekt "Bærekraft 17 - Tekstiler" samt gruppen "Bruk av etiske tildelingskriterier". I tillegg har avtaleforvaltere deltatt i møter med EHN.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Lillestrøm kommune ser behovet for kontinuerlig opplæring knyttet til etisk handel. Blant annet opplæring i hvordan følge opp avtaler hvor det er stilt konkrete etiske krav.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Lillestrøm kommune bruker kartleggingsverktøyet til EHN for å identifisere risiko for mulige brudd. I tillegg brukes Høyrisikolisten til DFØ på anskaffelser.no.

2.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Medisinsk forbruksmateriell	Rammeavtale	1	Nei	Ja	Ja
Lyskilder	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Tv-signaler	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Multifunksjonsmaskiner	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

EHNs mal "Kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden" er inkludert i samtlige rammeavtaler til Lillestrøm kommune.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Engangshansker og smittefrakker

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Leverandør ble bedt om å fylle ut egenrapporteringsskjema utarbeidet av Etisk handel Norge.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

1

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
Manglende fagforeningsfrihet	Produksjon	Kommunen har ikke ambisjoner om å få rettet avviket, men søker å påvirke i riktig retning, for eksempel i dialog med leverandørmarkedet	Disse avvikene skjer i Kina og leverandør har ikke mulighet til å påvirke dette.
Retten til å forhandle kollektivt	Produksjon	Se over	Se over
Lønn	Produksjon	Leverandør har allerede høy fokus på dette	Se over

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Det har vært utfordrende å lære seg metodikken i medlemsskapets første år, men det har vært jobbet godt med

dette. Det kan være krevende å evaluere rapporter som er skrevet på engelsk med mange bransjeord og uttrykk.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Gjennomført årlig risikovurdering	Øke bevissthet og kunnskap	Aktuelle deler av kommunen
Tema på interne møter	Se over	Innkjøpsseksjonen

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Gjennom strategiarbeidet, konkret i de enkelte anskaffelsene og som regelmessige tema i Innkjøpsseksjonen.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Via Anskaffelsestrategi og konkrete krav i kunngjorte konkurranse.

Kontakt:

Lillestrøm kommune

Birgit Mortensen Aga

birgitmortensen.aga@lillestrom.kommune.no

99709172